

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

U predmetu: KSC-BC-2020-04
Tužilac protiv Pjetera Šalje

Rešava: sudija za prethodni postupak
sudija Nikola Giju

Sekretar: dr Fidelma Donlon

Datum: 30. april 2021.

Jezik: engleski

Stepen tajnosti: javno

Okvirna odluka o obelodanjivanju dokaza i povezanim pitanjima

Specijalizovani tužilac
Džek Smit

Odbrana optuženog
Žan-Luj Gilisen

Sekretarijat
Načelnik Službe za pružanje zaštite
i podrške svedocima

SUDIJA ZA PRETHODNI POSTUPAK,¹ u skladu sa članom 39(1) i (13) Zakona o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: Zakon) i pravilom 95(2)(b) Pravilnika o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova (u daljem tekstu: Pravilnik), donosi sledeću odluku.

I. ISTORIJAT POSTUPKA

1. Dana 12. juna 2020, sudija za prethodni postupak potvrdio je optužnicu protiv Pjetera Šalje (u daljem tekstu: g. Šalja ili optuženi).²
2. Dana 19. juna 2020, Specijalizovano tužilaštvo (u daljem tekstu: tužilaštvo) podnelo je potvrđenu optužnicu,³ uz redigovanje, shodno odobrenju sudije za prethodni postupak.⁴
3. Dana 16. marta 2021, g. Šalju je u Kraljevini Belgiji (u daljem tekstu: Belgija) uhapsila belgijska policija, u prisustvu predstavnika tužilaštva.⁵
4. Dana 15. aprila 2021, nakon što je zaključen sudski postupak u Belgiji, g. Šalja je doveden u pritvorski objekat Specijalizovanih veća u Hagu, Holandija.⁶
5. Dana 19. aprila 2021, održano je prvo pristupanje sudu g. Šalje, na kojem se g. Šalja izjasnio da nije kriv.⁷

¹ KSC-BC-2020-04, F00001, predsednik, Odluka o određivanju sudije za prethodni postupak, 14. februar 2020, javno.

² KSC-BC-2020-04, F00007, sudija za prethodni postupak, *Odluka o potvrđivanju optužnice protiv Pjetera Šalje* (u daljem tekstu: odluka o potvrđivanju), 12. juni 2020, strogo poverljivo i *ex parte*.

³ KSC-BC-2020-04, F00010/A02, specijalizovani tužilac, *Podnesak o podnošenju potvrđene optužnice*, 19. jun 2020, poverljivo. Manje redigovana poverljiva verzija zavedena je kao F00016/A01, specijalizovani tužilac, *Prilog 1 Podnesku o dostavljanju manje redigovane verzije i javne redigovane verzije potvrđene optužnice sa pratećim zahtevima*, 31. mart 2021, poverljivo.

⁴ Odluka o potvrđivanju, stav 140(c).

⁵ KSC-BC-2020-04, F00013, sekretar, *Obaveštenje o hapšenju u skladu s pravilom 55(4)*, 16. mart 2021, javno.

⁶ KSC-BC-2020-04, F00019, sekretar, *Obaveštenje o prijemu Pjetera Šalje u pritvorski objekat Specijalizovanih veća i uslovnoj dodeli branioca*, 15. april 2021, poverljivo, stav 2, s dodacima 1-2, poverljivo.

⁷ KSC-BC-2020-04, transkript zasedanja, 19. april 2021, javno, str. 11, red 11.

6. Dana 21. aprila 2021, sudija za prethodni postupak doneo je "Odluku o radnom jeziku", kojom je odlučeno da će engleski biti radni jezik na kojem će se voditi postupak.⁸

7. Dana 23. aprila 2021, održana je prva statusna konferencija (u daljem tekstu: statusna konferencija), na kojoj su se strane u postupku usmeno izjašnjavale i dostavile podneske o raznim pitanjima vezanim za obelodanjivanje, imajući u vidu da će biti doneta ova okvirna odluka o obelodanjivanju.⁹

II. MERODAVNO PRAVO

8. Na osnovu člana 21(6) Zakona, svi materijalni i relevantni dokazi ili činjenice u posedu tužilaštva u korist ili protiv optuženog stavljaju na raspolaganje optuženom pre početka i u toku postupka, osim u slučaju striktno neophodnih ograničenja i kada se primenjuju neophodne kompenzatorne mere.

9. Prema pravilu 46(1) Pravilnika i shodno obavezama sekretara iz pravila 24 Pravilnika, tužilaštvo je odgovorno za čuvanje, skladištenje i bezbednost informacija i fizičkih i elektronskih materijala koje je pribavilo tokom istraga.

10. Prema pravilu 95(2)(b) Pravilnika, nakon prvog pristupanja optuženog sudu u skladu s pravilom 92 Pravilnika, sudija za prethodni postupak određuje rokove za obelodanjivanje dokaza, preduzima sve potrebne mere za blagovremeno obelodanjivanje i izrađuje izveštaj o obelodanjivanju za pretresni panel.

⁸ KSC-BC-2020-04, F00025, sudija za prethodni postupak, *Odluka o radnom jeziku* (u daljem tekstu: odluka o radnom jeziku), 21. april 2021, javno.

⁹ KSC-BC-2020-04, transkript, 23. april 2021 (u daljem tekstu: transkript od 23. aprila), javno. Vidi takođe KSC-BC-2020-04, F00024, sudija za prethodni postupak, *Nalog kojim se određuje datum za prvu statusnu konferenciju i za dostavljanje izjašnjenja* (u daljem tekstu: nalog za dostavljanje izjašnjenja), 20. april 2021, javno; F00026, odbrana, *Izjašnjenje u skladu s nalogom od 20. aprila 2021* (u daljem tekstu: izjašnjenje odbrane), 22. april 2021, javno; F00027, specijalizovani tužilac, *Izjašnjenje tužilaštva za potrebe prve statusne konferencije* (u daljem tekstu: izjašnjenje tužilaštva), 22. april 2021, javno, s prilogom 1, strogo poverljivo i *ex parte*.

11. Prema pravilu 96(1) Pravilnika, sudija za prethodni postupak saziva statusnu konferenciju u najkraćem mogućem roku posle prvog pristupanja optuženog sudu u cilju, između ostalog: (i) organizovanja razmene mišljenja između strana u postupku, odnosno sa zastupnikom žrtava, kako bi se obezbedila ekspeditivna priprema za suđenje, i (ii) preduzimanja mera kako bi se obezbedilo da strane u postupku blagovremeno i savesno sprovedu sve neophodne pripreme.

12. Prema pravilu 102(1)(a) Pravilnika i uz izuzetke predviđene pravilima 105, 106, 107 i 108 Pravilnika, tužilaštvo stavlja na raspolaganje odbrani i, u odgovarajućim slučajevima, zastupniku žrtava, što je pre moguće, a najkasnije u roku od 30 dana od prvog pristupanja sudu, propratni materijal uz potvrđenu optužnicu, kao i eventualne izjave dobijene od optuženog.

13. Prema pravilu 102(1)(b) Pravilnika, u roku koji odredi sudija za prethodni postupak, a najkasnije trideset (30) dana pre početka izvođenja dokaza specijalizovanog tužioca, tužilaštvo odbrani stavlja na raspolaganje sledeći materijal: (i) izjave svih svedoka koje namerava da pozove da svedoče na suđenju, na jeziku koji optuženi razume i govori; (ii) sve druge izjave svedoka, izveštaje veštaka, vanpretresne iskaze ili transkripte koje tužilaštvo namerava da predoči na suđenju, i (iii) dokazne predloge koje tužilaštvo namerava da predoči na suđenju.

14. Prema pravilu 102(2) i (4) Pravilnika, ukoliko najkasnije 30 dana pre početka izvođenja svojih dokaza tužilaštvo ne obelodani izjave dodatnih svedoka koje namerava da pozove da svedoče na suđenju, ono te izjave dostavlja odbrani što je moguće ranije, na jeziku koji optuženi razumeju i govore, uz navođenje razloga za zakasnelo obelodanjivanje. To obelodanjivanje treba da bude okončano u fazi prethodnog postupka.

15. Shodno pravilu 102(3) Pravilnika, tužilaštvo na zahtev i bez odlaganja obelodanjuje odbrani sve izjave, dokumente i fotografije i omogućava pregled svih drugih fizičkih predmeta u svom posedu ili pod svojim nadzorom koje odbrana

smatra bitnim za svoju pripremu, ili koji su pribavljeni od optuženog, ili su mu pripadali.

16. Prema pravilu 103 Pravilnika, i uz ograničenja predviđena pravilima 107 i 108 Pravilnika, tužilaštvo obelodanjuje odbrani odmah, čim se nađu u njegovom posedu, pod njegovim nadzorom ili o njima stekne konkretna saznanja, sve podatke za koje se opravdano može smatrati da ukazuju na nevinost odnosno ublažavaju krivicu optuženog, ili utiču na verodostojnost ili pouzdanost dokaza tužilaštva.

17. Prema članu 23(1) Zakona i pravilima 80(1) i 108(1)(b) Pravilnika, panel može *proprio motu* ili na zahtev da izda nalog za uvođenje odgovarajućih mera za zaštitu, bezbednost, fizičko i psihičko zdravlje, dostojanstvo i privatnost svedoka, žrtava koje učestvuju u postupku i drugih lica izloženih opasnosti usled svedočenja svedoka.

18. Prema pravilu 80(4)(a)(i)-(iii), (d) i (e) Pravilnika, te mere mogu da uključuju brisanje imena i drugih podataka na osnovu kojih se može utvrditi identitet, kako bi se, ukoliko to bude potrebno, sprečilo da se optuženima i/ili javnosti obelodane identitet i/ili mesto boravka svedoka, žrtve koja učestvuje u postupku ili lica koje je u rodbinskoj ili drugoj vezi s njima.

19. Prema pravilu 107(2) Pravilnika, tužilaštvo podnosi zahtev panelu da ga u celosti ili delimično oslobodi obaveze da, prema pravilima 102 i 103, obelodani izvorni materijal, ukoliko su mu informacije koje ima u svom posedu ili pod svojim nadzorom dostavljene u poverenju i isključivo radi pribavljanja novih dokaza, a od davaoca informacija nije dobio saglasnost za njihovo obelodanjivanje.

20. Prema pravilu 108(1)(a) i (c) Pravilnika, tužilaštvo može podneti zahtev panelu da u celosti ili delimično zaštiti informacije ako njihovo obelodanjivanje može da naškodi tekućim ili budućim istragama ili je iz bilo kog drugog razloga u suprotnosti s javnim interesom ili pravima trećih lica. Prema pravilu 108(6) Pravilnika, isto se primenjuje na odbranu *mutatis mutandis*.

21. Prema pravilu 109(b) and (c) Pravilnika, i tužilaštvo i odbrana, ukoliko odluče da obelodane neke dokaze, prilikom obelodanjivanja: (i) daju jasan i sažet opis dokumenata ili kategorija dokumenata koji su obelodanjeni suprotnoj strani, i (ii) klasifikuju obelodanjene informacije u skladu sa optužbama u potvrđenoj optužnici, pri čemu se konkretno pozivaju na osnovna krivična dela, kontekstualna obeležja krivičnih dela, navode o ponašanju optuženog ili, u odgovarajućim slučajevima, dokaze koje će izvesti tužilaštvo.

22. Prema pravilu 95(4) Pravilnika, sudija za prethodni postupak nalaže tužilaštvu da u određenom roku, podnese pretpretresni podnesak, spisak svedoka koje namerava da pozove da svedoče na suđenju i spisak dokaznih predloga koje namerava da predoči na suđenju.

23. Prema pravilu 95(5) Pravilnika, nakon što tužilaštvo podnese pretpretresni podnesak i spisak svedoka i dokaznih predloga, sudija za prethodni postupak poziva odbranu da u određenom roku dostavi pretpretresni podnesak u kojem će navesti: (i) prirodu odbrane optuženog u opštim crtama; (ii) optužbe i pitanja koje optuženi osporava, uz pozivanje na konkretne stavove u pretpretresnom podnesku tužilaštva i razloge zbog kojih ih optuženi osporava; (iii) spisak potencijalnih svedoka koje odbrana namerava da pozove, uz preciziranje konkretnog pitanja na koje se odnosi svedočenje i zadržavanje prava na eventualne naknadne izmene ili njihovo podnošenje. Sudija za prethodni postupak takođe traži od odbrane da u određenom roku obavesti tužilaštvo i panel o svojoj nameri da iznese odbranu alibijem ili po nekom drugom osnovu kojim se isključuje krivična odgovornost.

24. Prema pravilu 104(5) Pravilnika, u roku koji odredi panel, a najkasnije 15 dana pre početka izvođenja svojih dokaza, odbrana: (i) omogućava tužilaštvu da pregleda i napravi kopije izjava, dokumenata, fotografija i drugih fizičkih predmeta koji se nalaze u njenom posedu ili pod njenim nadzorom, a koje namerava da koristi kao dokaze na suđenju; (ii) dostavlja tužilaštvu sve izjave svedoka koje namerava da

pozove tokom suđenja, kao i ostale izjave koje namerava da predoči na suđenju, i (iii) dostavlja tužilaštvu sve dokazne predloge koje namerava da predoči na suđenju.

25. Prema pravilima 106, 107(1) i 111(1) Pravilnika, izvesne kategorije materijala načelno ne podležu obelodanjivanju, uz izuzetke predviđene Pravilnikom i ukoliko panel ne naloži drugačije. Tu spadaju: (i) izveštaji, memorandumi ili drugi interni dokumenti koje su pripremili tužilaštvo (uključujući Specijalnu istražnu radnu grupu), odbrana i zastupnik žrtava (pravilo 106 Pravilnika), uključujući njihove pomoćnike i predstavnike; (ii) materijal koji je tužilaštvu dostavljen u poverenju i isključivo radi pribavljanja novih dokaza (pravilo 107(1) Pravilnika); i (iii) poverljiva komunikacija, definisana u pravilu 111(1) Pravilnika.

III. IZJAŠNJENJA STRANA U POSTUPKU

26. Tužilaštvo iznosi da je jedan manji broj istražnih radnji i dalje u toku i da, u zavisnosti od ishoda tih istraga, mogu biti obelodanjeni dodatni dokazi, ali da to neće uticati na ekspeditivnost postupka.¹⁰ Tužilaštvo dodaje da je dostavilo deo propratnog materijala uz optužnicu, i da će, u skladu s pravilom 102(1)(a) Pravilnika, sav taj materijal, uključujući njegov prevod, biti u poziciji da obelodani u propisanom roku od 30 dana.¹¹ Tužilaštvo navodi i da će svoje obaveze obelodanjivanja iz pravila 102(1)(b) Pravilnika moći da ispuni do 30. jula 2021.¹² i da će odbrani dostaviti detaljno obaveštenje o dokazima koji su bitni za nju, shodno pravilu 102(3), do 3. septembra 2021.¹³ Tužilaštvo je 22. aprila 2021. obelodanilo oslobađajući materijal, shodno pravilu 103 Pravilnika, i dodalo da će obelodanjivanje takvog materijala vršiti kontinuirano.¹⁴ Tužilaštvo navodi da samo ograničena količina materijala iz pravila

¹⁰ Izjašnjenje tužilaštva, stav 3; transkript od 23. aprila, str. 19, redovi 19-22.

¹¹ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 7-8; transkript od 23. aprila, str. 24, red 22, do str. 25, red 18.

¹² Izjašnjenje tužilaštva, stav 9; transkript od 23. aprila, str. 27, red 11, do str. 28, red 4.

¹³ Izjašnjenje tužilaštva, stav 15; transkript od 23. aprila, str. 29, red 25, do str. 30, red 16, str. 31, redovi 19-22.

¹⁴ Izjašnjenje tužilaštva, stav 18, 20; transkript od 23. aprila, str. 32, red 15, do str. 33, red 8.

107 podleže obelodanjivanju u skladu s pravilima 102 i 103 Pravilnika i da, stoga, ne veruje da će to uticati na propisane rokove.¹⁵ Što se tiče izuzetaka u vezi s obelodanjivanjem, tužilaštvo navodi da će možda biti potrebno redigovati dokaze obuhvaćene pravilima 102(1)(a) i (b), 102(3), 103 i 107 Pravilnika¹⁶ i da bi sudija za prethodni postupak trebalo da usvoji režim redigovanja koji je primenjen u predmetu *Gucati i Haradinaj*.¹⁷ U pogledu postupka obelodanjivanja, shodno pravilu 109 Pravilnika, tužilaštvo tvrdi da bi poseban način kategorizacije informacija u sistemu *Legal Workflow*, koji bi bio specifičan za samo ovaj predmet, oduzeo puno vremena, a da bi optuženi od toga imao neveliku korist.¹⁸ Tužilaštvo dalje predlaže da tabelu iz pravila 109(c) dostavi u roku od 15 dana od podnošenja pretpretresnog podneska.¹⁹

27. Gospodin Šalja navodi da u ovako ranoj fazi postupka nije u poziciji da proceni koliko će vremena biti potrebno za istrage potrebne za izvođenje dokaza.²⁰ Pored toga, nije u poziciji da saopšti da li će možda u kasnijoj fazi najaviti odbranu alibijem ili po nekom drugom osnovu kojim se isključuje krivična odgovornost.²¹ U pogledu materijala iz pravila 102(1)(a) g. Šalja traži da se takav materijal obelodani što pre, a najkasnije u roku od 30 dana od prvog pristupanja sudu.²² On tvrdi da materijal iz pravila 102(1)(b) treba obelodaniti što pre i da bi bilo potpuno neprimereno obelodaniti ga 30 dana pre početka izvođenja dokaza tužilaštva.²³ Kad je reč o obelodanjivanju materijala u skladu s pravilima 102(3) i 103 Pravilnika, g. Šalja navodi da taj materijal treba obelodaniti odmah, a u svakom slučaju pre 22. maja 2021.²⁴ Gospodin Šalja se slaže da se privremeno primeni režim redigovanja iz predmeta

¹⁵ Izjašnjenje tužilaštva, stav 22-23; transkript od 23. aprila, str. 34, redovi 7-17.

¹⁶ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 8, 12, 17, 21, 25.

¹⁷ Izjašnjenje tužilaštva, stav 30; transkript od 23. aprila, str. 39, redovi 7-8.

¹⁸ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 26-28; transkript od 23. aprila, str. 35, red 24, do str. 37, red 5; str. 38, redovi 14-18.

¹⁹ Izjašnjenje tužilaštva, stav 29; transkript od 23. aprila, str. 39, red 22, do str. 40, red 10.

²⁰ Izjašnjenje odbrane, stav 5; transkript od 23. aprila, str. 21, redovi 6-9.

²¹ Izjašnjenje odbrane, stav 6; transkript od 23. aprila, str. 21, redovi 10-14.

²² Izjašnjenje odbrane, stav 11.

²³ Izjašnjenje odbrane, stav 12.

²⁴ Izjašnjenje odbrane, stav 13.

Gucati i Haradinaj.²⁵ U pogledu postupka obelodanjivanja, shodno pravilu 109 Pravilnika, g. Šalja se slaže s time da se materijal u sistemu *Legal Workflow* svrstava po kategorijama koje će biti specifične za ovaj predmet i predlaže da se dodaju sledeće potkategorije: (i) “kontekstualna obeležja: okolnosti” i (ii) “lokacija: druga lokacija”.²⁶ On predlaže da tužilaštvo tabelu iz pravila 109(c) dostavi dosta vremena pre svog pretpretresnog podneska.²⁷

IV. DISKUSIJA

A. NAČELA OBELODANJIVANJA DOKAZA

1. Uvod

28. Pravni okvir Specijalizovanih veća predviđa nekoliko proceduralnih koraka koje sudija za prethodni postupak, strane u postupku i, u odgovarajućim slučajevima, zastupnik žrtava preduzimaju u periodu od prvog pristupanja optuženog sudu do predaje spisa predmeta pretresnom panelu, u skladu s pravilom 98 Pravilnika. Jedan od ključnih koraka je uspostavljanje sistema razmene dokaza između strana u postupku i obaveštavanja sudije za prethodni postupak o tome. Usvajanje sistema koji obezbeđuje efikasnost postupka obelodanjivanja je ključni faktor koji sudiji za prethodni postupak omogućava da uspostavi ravnotežu između zaštite izvesnih interesa, kao što su zaštita svedoka, žrtava koje učestvuju u postupku i drugih ugroženih lica, i obaveze poštovanja prava optuženog iz člana 21.²⁸

²⁵ Izjašnjenje odbrane, stav 10, 14; transkript od 23. aprila, str. 39, 12-16.

²⁶ Izjašnjenje odbrane, stav 7-8; transkript od 23. aprila, str. 37, red 22, do str. 38, red 9.

²⁷ Izjašnjenje odbrane, stav 9; transkript od 23. aprila, str. 21, redovi 15-20.

²⁸ Nalog za izjašnjenja, stav 20. Slično tome, MKS, *Prosecutor v. Ntaganda*, ICC-01/04-02/06-117-Red3, pretpretresno veće II, [Redacted First Decision on the Prosecutor's Request for Redactions and Related Requests](#), 3. jul 2014, stav 17 i citirani izvori.

2. Uloga strana u postupku i Sekretarijata

29. Obelodanjivanje dokaza i s tim u vezi obaveze strana u postupku propisane Pravilnikom predstavljaju postupak koji se odvija između tužilaštva i odbrane. Taj postupak organizuje i omogućava Sekretarijat, koji ima ulogu kanala za komunikaciju između strana u postupku i on se odvija pomoću softvera predviđenog za ovu svrhu, kako je predviđeno pravilom 98(1)(b) i 109(a) Pravilnika.²⁹ Strane u postupku se prilikom elektronskog obelodanjivanja dokaza pridržavaju Instrukcije Sekretarijata o učitavanju dokumentacije u elektronski sistem *Legal Workflow*.³⁰

30. Prema članu 34(1) Zakona i pravilu 24(1) i (2) Pravilnika, sekretar vodi potpunu i preciznu evidenciju o sudskim postupcima i čuva sav dokazni i drugi materijal predodčen tokom sudskog postupka u skladu s načelima izloženim u ovoj i svim budućim odlukama o ovom pitanju. Strane i učesnici u postupku, u zavisnosti od slučaja, moraju imati pristup toj evidenciji, uz neophodna ograničenja vezana za zaštitu i stepen tajnosti u skladu s članovima 23 i 58 Zakona i pravilima 80, 82, 105, 106, 107 i 108 Pravilnika ili s nalogom sudije za prethodni postupak. S tim u vezi, prilikom obelodanjivanja dokaza strane u postupku moraju da odrede odgovarajući stepen tajnosti za svaki element dokaznog materijala, s tim da dokaze zavode kao javne, osim kada postoji razlog da im se dodeli druga oznaka tajnosti, u skladu s pravilom 83(1) Pravilnika.³¹

²⁹ Slično tome, MKS, *Prosecutor v. Al Hassan*, ICC-01/12-01/18-31-tENG, pretpretresno veće I, [Decision on the Evidence Disclosure Protocol and Other Related Matters](#) (u daljem tekstu: odluka o obelodanjivanju u predmetu *Al Hassan*), 16. maj 2018, stav 36; *Prosecutor v. Ongwen*, ICC-02/04-01/15-203, pretpretresno veće II, [Decision Setting the Regime for Evidence Disclosure and Other Related Matters](#) (u daljem tekstu: odluka o obelodanjivanju u predmetu *Ongwen*), 27. februar 2015, stav 10.

³⁰ KSC-BD-18, sekretar, Instrukcija o učitavanju dokumentacije u elektronski sistem *Legal Workflow*, 28. avgust 2019.

³¹ Vidi, slično tome, MKS, *Prosecutor v. Yekatom*, ICC-01/14-01/18-64-Red, pretpretresno veće II, [Public Redacted Version of "Decision on Disclosure and Related Matters"](#), (u daljem tekstu: odluka o obelodanjivanju u predmetu *Yekatom*) 23. januar 2019, stav 17.

3. Obaveštavanje sudije za prethodni postupak o dokazima

31. Sudija za prethodni postupak podseća na svoju obavezu da, shodno članu 39(1) i (13) Zakona i pravilu 95(2) Pravilnika, preduzme sve neophodne mere za efikasnu pripremu predmeta za suđenje, uključujući sastavljanje izveštaja o obelodanjivanju za pretresni panel, kao što predviđa pravilo 95(2)(b) Pravilnika. Da bi sudija za prethodni postupak mogao da ispuni tu svoju obavezu, strane u postupku ga obaveštavaju o svim dokazima koje su razmenile, bez obzira na to da li će se na njih pozivati tokom suđenja. To sudiji za prethodni postupak omogućava da obezbedi da se obelodanjivanje dokaza vrši u odgovarajućim uslovima.³²

32. Shodno tome, sudija za prethodni postupak mora da ima pristup sledećim obelodanjenim dokazima: (a) svim dokazima na koje se tužilaštvo pozvalo u prilog potvrđenoj optužnici; (b) svim izjavama svedoka koje tužilaštvo namerava da pozove da svedoče na suđenju (pravilo 102(1)(b)(i) Pravilnika); (c) svim drugim izjavama svedoka, izveštajima veštaka, vanpretresnim iskazima ili transkriptima koje tužilaštvo namerava da predoči na suđenju (pravilo 102(1)(b)(ii) Pravilnika); (d) dokaznim predlozima koje tužilaštvo namerava da predoči na suđenju (pravilo 102(1)(b)(iii) Pravilnika); (e) svim dokazima koje odbrana smatra bitnim za svoju pripremu, odnosno koji su pribavljeni od optuženog ili su mu pripadali (pravilo 102(3) Pravilnika); (f) svim oslobađajućim dokazima u posedu tužilaštva, pod njegovim nadzorom ili o kojima ima konkretna saznanja (pravilo 103 Pravilnika); (g) svim dokazima koje odbrana izvede kako bi iznela odbranu alibijem ili po nekom drugom osnovu kojim se isključuje krivična odgovornost, uključujući imena i aktuelne podatke za kontakt sa svim svedocima, kao i sve druge dokaze na koje optuženi namerava da se pozove kako bi dokazao alibi ili druge osnove (pravilo 104(1)(a) i (b) Pravilnika); (h) svim dokazima u posedu ili pod nadzorom odbrane koje odbrana namerava da

³² Vidi, slično tome, MKS, [odluka o obelodanjivanju u predmetu *Yekatom*](#), stav 12; [odluka o obelodanjivanju u predmetu *Al Hassan*](#), stav 14.

koristi kao dokaze na suđenju i koje dostavlja tužilaštvu radi pregleda (pravilo 104(5)(a) Pravilnika); (i) svim izjavama svedoka koje odbrana namerava da pozove da svedoče na suđenju, odnosno izjavama koje namerava da predoči na suđenju (pravilo 104(5)(b) Pravilnika); i (j) svim dokaznim predlozima koje odbrana namerava da predoči na suđenju (pravilo 104(5)(c) Pravilnika).

4. Rokovi za obelodanjivanje

33. U skladu s pravnim okvirom Specijalizovanih veća, obelodanjivanje nekih kategorija materijala podleže konkretnim rokovima predviđenim Pravilnikom, dok o rokovima za obelodanjivanje drugih kategorija materijala odlučuje sudija za prethodni postupak, uzimajući u obzir specifičnosti predmeta, obim i karakteristike dokaznog spisa i izjašnjenja strana u postupku.

34. Premda je ovom odlukom utvrđen raspored obelodanjivanja različitih kategorija dokaza, ti rokovi označavaju samo krajnji datum. Kad god je moguće, strane u postupku treba da nastoje da materijal obelodane pre isteka propisanih rokova kako bi strana koja prima materijal imala dovoljno vremena da se valjano pripremi.³³ U slučaju obelodanjivanja van rokova određenih u ovoj odluci ili rokova koje odredi sudija za prethodni postupak, o tome moraju biti obavesteni sudija za prethodni postupak i strana kojoj se obelodanjuje materijal. Uz to moraju biti navedeni i razlozi za to zakasnelo obelodanjivanje.

5. Potpunost i relevantnost obelodanjenih dokaza

35. Obe strane se staraju o tome da obelodanjeni dokazi budu potpuni. Elementi dokaznog materijala koji su omaškom obelodanjeni u nepotpunom obliku mogu se

³³ Slično tome, MKS, [odluka o obelodanjivanju u predmetu *Yekatom*](#), stav 13; [odluka o obelodanjivanju u predmetu *Al Hassan*](#), stavovi 20-21.

ponovo obelodaniti u celosti, u roku propisanom Pravilnikom, odnosno u roku koji odredi sudija za prethodni postupak.

36. Strane u postupku se takođe staraju da paketi materijala koji obelodanjuju budu kompletni i povezani s relevantnim svedocima. U tom pogledu, svi dokumenti i materijal koji se spominje u izjavi nekog svedoka moraju se obelodaniti zajedno s tom izjavom, u istom paketu materijala. Pored toga, kad dokazi imaju veze s nekim konkretnim svedokom, ta veza se evidentira upisivanjem pseudonima tog svedoka u polje za metapodatke relevantnog dokaznog elementa u sistemu *Legal Workflow*.

37. Tužilaštvo i odbrana ne obelodanjuju što veću količinu dokaza, već samo zaista relevantne dokaze, kojima se potkrepljuju konkretni činjenični navodi i koji zadovoljavaju relevantne pravne pretpostavke, kako bi strana koja ih prima mogla što efikasnije da se priprema.³⁴

B. ROKOVI ZA OBELODANJIVANJE DOKAZA

1. Pravilo 102(1)(a): propratni materijal uz optužnicu

38. Pravilom 102(1)(a) Pravilnika uređeno je obelodanjivanje materijala na koji se tužilaštvo poziva u prilog potvrđenoj optužnici, uključujući eventualne izjave dobijene od optuženog. Taj materijal mora biti obelodanjen što pre, a najkasnije 30 dana od prvog pristupanja optuženog sudu.

39. U ovom predmetu tužilaštvo je 22. aprila 2021. obelodanilo deo propratnog materijala uz optužnicu koji nije vezan za svedoke³⁵ i odbrana je potvrdila da ga je primila.³⁶ I tužilaštvo i odbrana su mišljenja da preostali materijal iz pravila 102(1)(a)

³⁴ Transkript od 23. januara, str. 19, redovi 6-8. Slično tome, MKS, [odluka o obelodanjivanju u predmetu Yekatom](#), stav 18; [odluka o obelodanjivanju u predmetu Al Hassan](#), stav 25; [odluka o obelodanjivanju u predmetu Ongwen](#), stav 20.

³⁵ Izjašnjenje tužilaštva, stav 7; transkript od 23. aprila, str. 24, red 22, do str. 25, red 4.

³⁶ Transkript od 23. aprila, str. 26, redovi 5-6.

treba obelodaniti u propisanom roku od 30 dana.³⁷ Tužilaštvo, međutim, dodaje da pridržavanje tog roka zavisi od rešavanja zahteva za zaštitne mere.³⁸ U svetlu argumenata strana u postupku, sudija za prethodi postupak smatra da je sreda, 19. maj 2021, primeren rok za obelodanjivanje svog materijala iz pravila 102(1)(a).

40. Sudija za prethodni postupak napominje da je tužilaštvo dostavilo detaljni prikaz propratnog materijala, kao što nalaže pravilo 86(3)(b) Pravilnika (u daljem tekstu: detaljni prikaz).³⁹ Da bi se optuženom omogućio pristup raznim verzijama ovog dokumenta i da bi se očuvala javnost postupka, tužilaštvo će podneti poverljivu (redigovanu) i javnu (redigovanu) verziju detaljnog prikaza kad okonča obelodanjivanje materijala iz pravila 102(1)(a), u sredu 19. maja 2021.

2. Pravilo 102(1)(b): dodatni materijal koji će se koristiti na suđenju

41. Pravilom 102(1)(b) Pravilnika uređeno je obelodanjivanje dodatnog materijala koji tužilaštvo namerava da koristi na suđenju, a nije navelo kao propratni materijal uz optužnicu podnetu na potvrđivanje. Taj materijal mora da se obelodani u roku koji odredi sudija za prethodni postupak, a u svakom slučaju najkasnije 30 dana pre početka izvođenja dokaza tužilaštva, u skladu s pravilom 124 Pravilnika.

42. Rok za obelodanjivanje tog materijala može da zavisi od niza faktora, između ostalih: (i) količine i vrste materijala koji se obelodanjuje; (ii) kada je tužilaštvo pribavilo materijal; (iii) da li je pre obelodanjivanja materijala potrebno okončati istražne radnje (kao što je pribavljanje neophodne saglasnosti davaoca informacija); (iv) da li je potrebno prevesti taj materijal (ili neki njegov deo), naročito izjave svedoka

³⁷ Izjašnjenje tužilaštva, stav 8; izjašnjenje odbrane, stav 11; transkript od 23. aprila, str. 24, redovi 11-13.

³⁸ Transkript od 23. aprila, str. 25, redovi 9-18.

³⁹ KSC-BC-2020-04, F00063/A02, specijalizovani tužilac, *Prilog 2 uz Zahtev za potvrđivanje optužnice i prateće zahteve*, 14. februar 2020, strogo poverljivo i *ex parte*. Ažurirana verzija dostavljena je 18. marta 2020. F00004/A02, specijalizovani tužilac, *Prilog 2 uz Zahtev za potvrđivanje revidirane optužnice i prateće zahteve*, 18. mart 2020, strogo poverljivo i *ex parte*.

koje tužilaštvo namerava da pozove da svedoče, i (v) da li je potrebno odrediti zaštitne mere, uključujući redigovanje podataka.

43. Ukoliko tužilaštvo bude želelo da obelodani dodatne izjave svedoka koje namerava da pozove da svedoče, ali to ne učini u roku koji sudija za prethodni postupak odredi u skladu s pravilom 102(1)(b) Pravilnika, ono to zakasnelo obelodanjivanje mora da izvrši uz pridržavanje uslova propisanih pravilom 102(1), (2) i (4) Pravilnika, što podrazumeva i pitanje prevoda. Odbrana može da se obrati sudiji za prethodni postupak ako postoji osnov za osporavanje zakasnelog obelodanjivanja.

44. Tužilaštvo navodi da će materijal iz pravila 102(1)(b) najverovatnije uključivati izjave približno osam svedoka i 54 dokazna predloga koji će biti predočeni na suđenju, kao što su audio i video-materijal, izveštaji, fotografije i publikacije iz javnih izvora.⁴⁰ Tužilaštvo potvrđuje da je spremno da taj materijal kontinuirano obelodanjuje do krajnjeg roka, a to je 30. juli 2021, ili najkasnije 30 dana pre početka izvođenja svojih dokaza.⁴¹ Međutim, procene tužilaštva po pitanju količine i prirode materijala iz pravila 102(1)(b) zavise od ishoda izvesnih ograničenih istražnih radnji koje još nisu okončane.⁴² Transkribovanje i prevođenje izjava svedoka i dalje je u toku, ali ne bi trebalo da se odrazi na rokove.⁴³ Tužilaštvo navodi da će biti potrebno redigovati materijal iz pravila 102(1)(b) koji tek treba da se obelodani i zbog toga očekuje da će do 11. juna 2021. podneti drugi zahtev za zaštitne mere.⁴⁴ Tužilaštvo dodaje da će nastojati da sve dokumente i materijal koji se spominju u izjavama obelodani zajedno s relevantnim izjavama.⁴⁵ Odbrana traži da se materijal iz ovog pravila obelodani što pre, i tvrdi da je rok od 30 dana pre početka suđenja potpuno neprimeren.⁴⁶

⁴⁰ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 10-11; transkript od 23. aprila, str. 27, redovi 15-18.

⁴¹ Izjašnjenje tužilaštva, stav 9; transkript od 23. aprila, str. 27, redovi 11-14, str. 28, redovi 23-24.

⁴² Izjašnjenje tužilaštva, stav 11.

⁴³ Izjašnjenje tužilaštva, stav 10; transkript od 23. aprila, str. 27, redovi 19-23.

⁴⁴ Izjašnjenje tužilaštva, stav 12; transkript od 23. aprila, str. 27, red 24, do str. 25, red 4.

⁴⁵ Izjašnjenje tužilaštva, stav 14.

⁴⁶ Izjašnjenje odbrane, stav 12.

45. Imajući u vidu argumente strana u vezi s predloženim rokovima za obelodanjivanje materijala iz pravila 102(1)(b), sudija za prethodni postupak smatra da je petak, 30. jul 2021, primeren rok za obelodanjivanje na osnovu ovog pravila. Da bi ispunilo svoje obaveze obelodanjivanja, tužilaštvo će sve dokumente i materijal koji se spominju u izjavama obelodaniti zajedno s tim izjavama, u istom paketu materijala, kao što je opisano u stavu 36 gore. Što se tiče eventualnih zahteva za zaštitne mere, tužilaštvu se nalaže da takve zahteve podnese što je pre moguće, a najkasnije u petak, 11. juna 2021, kako bi se obezbedilo dovoljno vremena za redigovanje, ukoliko bude odobreno, i za obelodanjivanje tog materijala odbrani u propisanom roku.

3. Pravilo 102(3): dokazi bitni za pripremu odbrane koji su pribavljeni od optuženog ili su mu pripadali

46. Materijal iz pravila 102(3) obuhvata dokaze koji se smatraju bitnim za pripremu odbrane a koji su u posedu ili pod nadzorom tužilaštva, odnosno pribavljeni su od optuženog ili su mu pripadali, uključujući izjave, dokumente, fotografije ili druge fizičke predmete.

47. Sudija za prethodni postupak podseća da je pravilom 102(3) Pravilnika propisana procedura koja se sastoji iz sledećih koraka: (i) tužilaštvo odbrani dostavlja detaljno obaveštenje o svem materijalu i dokazima u svom posedu; (ii) odbrana podnosi zahtev za obelodanjivanje ili pregled materijala u posedu ili pod nadzorom tužilaštva koji smatra bitnim za svoju pripremu, odnosno koji je pribavljen od optuženog ili mu je pripadao, uključujući izjave, dokumente, fotografije i druge fizičke predmete; (iii) tužilaštvo eventualno osporava bitnost materijala koje je tražila odbrana.

48. Stoga tužilaštvo, kao prvo, treba bez odlaganja da sastavi i dostavi detaljno obaveštenje o celokupnom materijalu i dokazima u svom posedu, kao što je predviđeno pravilom 102(3) Pravilnika. Sudija za prethodni postupak napominje da se ovo odnosi na sav materijal i dokaze u posedu tužilaštva. Detaljno obaveštenje

mora da sadrži ne samo informacije za koje tužilaštvo oceni da su potencijalno bitne za pripremu odbrane, već sav materijal i dokaze u posedu tužilaštva koji nisu obelodanjeni shodno pravilima 102(1)(a)-(b) i 103 Pravilnika i koji su relevantni za ovaj predmet.

49. Kao što izričito propisuje pravilo 102(3) Pravilnika, odbrana je ta koja potom naznačuje da li joj je neki materijal bitan. Izraz *bitan za pripremu odbrane* ima široko značenje i podrazumeva sve dokumente i predmete koji su relevantni za pripremu izvođenja dokaza odbrane, u smislu zaštite prava optuženog predviđenih Zakonom i Pravilnikom.⁴⁷ U ovom kontekstu, ono što se smatra *relevantnim* nije nužno ograničeno vremenskim okvirima potvrđene optužnice niti obuhvata samo materijal koji je relevantan za pobijanje teze tužilaštva.⁴⁸ *Priprema odbrane* je takođe širok pojam, koji ne treba ograničavati samo na ono što je u direktnoj vezi s oslobađajućim ili optužujućim dokazima,⁴⁹ ili tezom tužilaštva.⁵⁰

50. Odbrana može da zatraži da joj se obelodani ili dozvoli da pregleda i materijal koji nije obuhvaćen obaveštenjem tužilaštva, ali koji ona smatra bitnim za svoju pripremu. U tom slučaju, odbrana mora da učini sledeće: (i) da obavesti tužilaštvo o tačnim kriterijumima na osnovu kojih će tužilaštvo moći da identifikuje traženi materijal; i (ii) da navede zbog čega je traženi materijal bitan za pripremu odbrane. Tražene

⁴⁷ Transkript od 23. aprila, str. 29, redovi 4-11. Slično tome, STL, *Prosecutor v. Ayyash et al.*, STL-11-01/PT/AC/AR126.4, F0004, žalbeno veće, , [Public Redacted Version of 19 September Decision on Appeal by Counsel for Mr Oneissi Against Pre-Trial Judge's "Decision on Issues Related to the Inspection Room and Call Data Records"](#), (u daljem tekstu: odluka od 2. oktobra 2013) 2. oktobar 2013, stav 21 i citirani izvori; MKS, *Prosecutor v. Lubanga*, ICC-01/04-01/06-1433 (OA 11), žalbeno veće, [Judgment on the appeal of Mr. Lubanga Dyilo against the Oral Decision of Trial Chamber I of 18 January 2008](#), (u daljem tekstu: odluka od 11. jula 2008) 11. jul 2008, stavovi 77-78; *Prosecutor v. Ntaganda*, ICC-01/04-02/06-1330 (OA 3), žalbeno veće, [Judgment on the appeal of Mr Bosco Ntaganda against the "Decision on Defence requests seeking disclosure orders and a declaration of Prosecution obligation to record contacts with witnesses"](#), 20. maj 2016, stav 23, i reference u njemu

⁴⁸ Slično tome, STL, [odluka od 2. oktobra 2013](#), , stav 22, citirani izvori.

⁴⁹ Slično tome, MKS, [odluka od 11. jula 2008](#), stav 77.

⁵⁰ Slično tome, STL, [odluka od 2. oktobra 2013](#), stav 22, citirani izvori.

informacije odbrana ne sme da definiše koristeći se uopštenim opisima i nepotkrepljenim tvrdnjama, i treba da izbegava paušalne zahteve.

51. Konačno, tužilaštvo takođe može da se obrati sudiji za prethodni postupak ukoliko postoji osnov za osporavanje bitnosti podataka koje je odbrana naznačila. Ukoliko tužilaštvo bude osporavalo zahteve odbrane, ono može osporiti i kriterijume za identifikovanje traženog materijala i njegovu bitnost.

52. Tužilaštvo navodi da će detaljno obaveštenje o materijalu iz pravila 102(3) moći da dostavi do petka, 3. septembra 2021, nedugo nakon što okonča obelodanjivanje na osnovu pravila 102(1)(b). To detaljno obaveštenje mora da sadrži i sve informacije koje su potencijalno bitne za odbranu a koje preostanu nakon što se obelodane svi predmeti koji će se predočiti na suđenju⁵¹ i oslobađajući dokazi.⁵² S obzirom na gore navedeno, tužilaštvo pretpostavlja da će se materijal iz pravila 102(3) sastojati od manje od 3.000 predmeta.⁵³ Deo materijala biće potrebno redigovati, naročito onaj koji podleže pravilu 108(1) Pravilnika.⁵⁴ Odbrana traži da se obelodanjivanje shodno ovom pravilu izvrši odmah, ili bar što pre, a u svakom slučaju do 22. maja 2021.⁵⁵ Odbrana je na statusnoj konferenciji izjavila da prihvata da se obelodanjivanje shodno pravilu 102(3) izvrši posle obelodanjivanja materijala iz pravila 102(1)(a) i (b).⁵⁶

53. U svetlu argumenata strana u postupku, sudija za prethodni postupak smatra da je petak, 3. septembar 2021, primeren rok za dostavljanje detaljnog obaveštenja tužilaštva o dokazima koji potpadaju pod pravilo 102(3) Pravilnika. Odbrana nakon toga tužilaštvu treba da naznači kojem materijalu iz detaljnog obaveštenja traži pristup radi pregleda, odnosno za koji traži obelodanjivanje. Odbrana tu naznaku treba da dostavi do petka, 17. septembra 2021, ili ranije. Tužilaštvo, na osnovu

⁵¹ Izjašnjenje tužilaštva, stav 15; transkript od 23. aprila, str. 30, redovi 4-16, str. 31, redovi 19-22.

⁵² Izjašnjenje tužilaštva, stav 15.

⁵³ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 16; transkript od 23. aprila, str. 30, redovi 1-3.

⁵⁴ Izjašnjenje tužilaštva, stav 17.

⁵⁵ Izjašnjenje odbrane, stav 13.

⁵⁶ Transkript od 23. januara, str. 31, redovi 4-10.

naznake, u roku od nedelju dana od njenog prijema, a najkasnije u petak 24. septembra 2021, treba da obelodani ili omogući pristup odabranom materijalu koji nije potrebno redigovati. Ukoliko odbrana zatraži pristup i obelodanjivanje materijala iz pravila 102(3) koji je potrebno redigovati, tužilaštvo treba što pre sudiji za prethodni postupak da podnese zahtev za zaštitne mere, i to u roku od dve nedelje od prijema naznake odbrane, a najkasnije u petak, 1 oktobra 2021. Ukoliko tužilaštvo bude želelo da ospori bitnost dokaza koji je naznačila odbrana, treba da se obrati panelu u roku od pet dana od datuma prijema naznake.

4. Pravilo 103: Oslobađajući dokazi

54. Materijal iz pravila 103 (oslobađajući dokazi) podrazumeva sve podatke u posedu ili pod nadzorom tužilaštva, ili o kojima tužilaštvo stekne konkretna saznanja, za koje se opravdano može smatrati da ukazuju na nevinost odnosno ublažavaju krivicu optuženog, ili utiču na verodostojnost ili pouzdanost dokaza tužilaštva. Uslov da tužilaštvo obelodanjuje oslobađajuće dokaze *odmah*, čim se nađu u njegovom posedu, pod njegovim nadzorom ili o njima stekne konkretna saznanja, podrazumeva obavezu tužilaštva da takav materijal kontinuirano obelodanjuje odbrani, osim ako postoje opravdani razlozi usled kojih ga nije moguće odmah obelodaniti.⁵⁷ Prvobitnu odluku o tome da li su neki podaci oslobađajući donosi tužilaštvo i ono to mora da učini *bona fide*.⁵⁸

55. Dana 22. aprila 2021, tužilaštvo je obelodanilo 15 potencijalno oslobađajućih dokaza, između ostalog, jednu izjavu svedoka i pet izjava dobijenih od optuženog.⁵⁹

⁵⁷ Transkript od 23. aprila, str. 32, redovi 1-8. Slično tome, ICTR, *Prosecutor v. Nahimana et al.*, ICTR-99-52-A, žalbeno veće, [Decision on Motions Relating to the Appellant Hassan Ngeze's and the Prosecution's Request for Leave to Present Additional Evidence of Witness ABC1 and EB](#) (u daljem tekstu: odluka od 27. novembra 2006), 27. novembar 2006, stav 11 i citirani izvori. Vidi takođe, MKS, [odluka o obelodanjivanju u predmetu Yekatom](#), stav 16; [odluka o obelodanjivanju u predmetu Ongwen](#), stav 18.

⁵⁸ Slično tome, ICTR, [odluka od 27. novembra 2006](#), stav 11 i citirani izvori.

⁵⁹ Izjašnjenje tužilaštva, stav 19; transkript od 23. aprila, str. 32, red 19, do str. 33, redovi 1-2.

Imajući na umu svoju stalnu obavezu prema ovom pravilu, tužilaštvo navodi da će nastaviti da pregleda materijal i da će, nakon što unese potrebne redakcije, bez odlaganja i kontinuirano obelodanjivati materijal iz pravila 103 koji ima u svom posedu.⁶⁰ Tužilaštvo očekuje da će deo materijala iz pravila 103 biti potrebno redigovati, naročito onaj koji podleže pravilu 108(1).⁶¹ Odbrana traži da se materijal iz pravila 103 obelodani odmah, ili bar što pre, a u svakom slučaju do 22. maja 2021.⁶²

56. U svetlu argumenata strana u postupku, sudija za prethodni postupak smatra da je primereno da naloži tužilaštvu da novi materijal iz pravila 103 obelodanjuje što pre i kontinuirano, naročito ukoliko taj materijal nije potrebno redigovati. Ukoliko bude potrebno redigovati neki novi potencijalno oslobađajući materijal, tužilaštvo najpre treba što pre da se obrati panelu, koji će o tome doneti odluku, kako bi se omogućilo da se taj materijal odmah obelodani odbrani.

5. Pravilo 107: Zaštićeni materijal

57. Pravilo 107 Pravilnika, zajedno sa članom 58 Zakona, reguliše obelodanjivanje materijala koji je tužilaštvu dostavljen u poverenju i isključivo radi pribavljanja novih dokaza. Taj materijal u principu ne podleže obelodanjivanju, osim ako davalac informacija ne da svoju saglasnost za to.

58. Ukoliko zaštićeni materijal podleže obelodanjivanju na osnovu pravila 102 odnosno 103 Pravilnika, tužilaštvo panelu podnosi poverljivi i *ex parte* zahtev da u celosti ili delimično bude oslobođeno obaveze obelodanjivanja tog materijala. Tužilaštvo takođe može da predloži kompenzatorne mere shodno pravilu 108(2) Pravilnika.

⁶⁰ Izjašnjenje tužilaštva, stav 20; transkript od 23. aprila, str. 33, redovi 3-8.

⁶¹ Izjašnjenje tužilaštva, stav 21; transkript od 23. aprila, str. 33, redovi 6-8.

⁶² Izjašnjenje tužilaštva, stav 13; transkript od 23. aprila, str. 33, redovi 13-16.

59. Tužilaštvo navodi da samo ograničena količina informacija iz pravila 107 potencijalno podleže obelodanjivanju prema pravilu 102, odnosno 103 Pravilnika.⁶³ Tužilaštvo aktivno preduzima korake za pribavljanje traženog odgovora spoljnih izvora, kako bi moglo da ispuni svoje obaveze obelodanjivanja propisane Zakonom i Pravilnikom.⁶⁴

60. Imajući u vidu da tužilaštvo aktivno traži odobrenje za materijal koji potencijalno potpada pod pravilo 102, odnosno 103 Pravilnika, sudija za prethodni postupak podseća tužilaštvo da mu odmah skrene pažnju na eventualne probleme u vezi s traženim odobrenjima.

C. OBELODANJIVANJE DOKAZA KOJE VRŠI ODBRANA

61. Načela i procedure definisani u ovoj odluci podjednako se primenjuju na odbranu, u skladu s njenim obavezama obelodanjivanja. Sudija za prethodni postupak podseća da odbrana, prema pravilu 104 Pravilnika, podleže obavezi obelodanjivanja samo ako odluči da izvodi dokaze i, u svakom slučaju, tek nakon što tužilaštvo podnese pretpretresni podnesak, spisak svedoka koje će pozvati da svedoče na suđenju i spisak dokaznih predloga, u skladu s pravilom 95(4) Pravilnika.

62. Shodno tome, u roku koji odredi sudija za prethodni postupak i nakon što tužilaštvo podnese pretpretresni podnesak i spisak svedoka i dokaznih predloga, odbrana će biti pozvana da podnese pretpretresni podnesak i u njemu navede informacije koje se traže u pravilu 95(5) Pravilnika, čime se neće dovesti u pitanje pravo odbrane da i pre toga najavi odbranu alibijem ili po nekom drugom osnovu kojim se isključuje krivična odgovornost.

⁶³ Izjašnjenje tužilaštva, stav 22; transkript od 23. aprila, str. 34, redovi 7-10.

⁶⁴ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 22; transkript od 23. aprila, str. 34, redovi 10-17.

63. S obzirom na to da je postupak obelodanjivanja tek počeo, sudija za prethodni postupak ovom prilikom neće donositi dalje odluke. Odluka o rokovima za dostavljanje pretpretresnog podneska i spiska svedoka i dokaznih predloga tužilaštva, a na osnovu njih i rokova za eventualno podnošenje pretpretresnih podnesaka odbrane i obelodanjivanje njenih dokaza, biće doneta u kasnijoj fazi.

D. PREVOD DOKUMENATA I DOKAZA

64. Sudija za prethodni postupak podseća da strana koja vrši obelodanjivanje mora da se postara da dokazi, uključujući izjave svedoka, budu obelodanjeni na engleskom, radnom jeziku ovog postupka, koji je utvrđen u skladu sa članom 20 Zakona i pravilom 8(3)⁶⁵

65. S druge strane, član 21(4)(a) Zakona predviđa da optuženi o prirodi i uzroku optužbi kojima se tereti mora da bude obavešten na jeziku koji razume, što je u ovom slučaju albanski.⁶⁶ Međutim, to pravo ne znači da on ima neograničeno i apsolutno pravo da na svom jeziku primi sve dokaze, dokumente i podneske. Prevod kompletnog spisa predmeta, uključujući dokaze, išlo bi na štetu njegovog prava iz člana 21(4)(d) Zakona da mu se sudi u razumnom roku⁶⁷ Stoga se mora uspostaviti ravnoteža između tih suprotstavljenih prava, kako bi postupak bio istovremeno pravičan i ekspeditivan.

66. Usled gore navedenog, Pravilnikom je utvrđeno da se sve izjave svedoka koje tužilaštvo namerava da pozove da svedoče na suđenju moraju dostaviti optuženom

⁶⁵ Odluka o radnom jeziku, stav 29(a).

⁶⁶ U ovom kontekstu valja primetiti da je optuženi primio nalog za hapšenje, nalog za dovođenje, potvrđenu optužnicu i osnovne pravne dokumente Specijalizovanih veća na albanskom jeziku. KSC-BC-2020-04, F00021, sekretar, *Izveštaj o hapšenju i dovođenju Pjetera Šalje u pritvorski objekat*, 16. april 2021, poverljivo, stavovi 17, 40, 50, s priložima 1-3, strogo poverljivo i *ex parte*.

⁶⁷ Slično tome, MKS, [odluka o obelodanjivanju u predmetu Ongwen](#), stavovi 31-32; *Prosecutor v. Bemba*, ICC-01/05-01/08-307, pretpretresno veće III, [Decision on the Defence's Request Related to Language Issues in the Proceedings](#), 4. decembar 2008, stav 15.

na jeziku koji on razume i govori, što je izričito propisano pravilom 102(1) Pravidnika. Svi drugi dokaza dostavljaju se na engleskom, u skladu odlukom o radnom jeziku, osim ako sudija za prethodni postupak ne naloži drugačije..

67. Besplatnim uslugama usmenog prevodioca i stručnim savetima branioca, koje predviđa član 21(4)(c) i (g) Zakona, optuženom se omogućuje da razume dokaze i relevantne podneske koji nisu na albanskom.⁶⁸ Odbrana takođe može da zatraži od tužilaštva da, osim izjava svedoka koje namerava da pozove da svedoče na suđenju, dostavi prevod na albanski i izvesnih drugih dokaza, ili delova dokaza.⁶⁹ Pri podnošenju takvih zahteva odbrana mora da navede zbog čega je od suštinskog značaja da te dokumente dobije na albanskom i zašto pomoć prevodioca i saveti branioca nisu dovoljni da bi optuženi razumeo njihovu sadržinu. U slučaju neslaganja odbrane i tužilaštva po ovom pitanju, odbrana se mora što pre obratiti sudiji za prethodni postupak.

E. POSTUPAK OBELODANJIVANJA DOKAZA

68. Svrha dodatnog materijala predviđenog pravilom 109(b) i (c) Pravidnika jeste da se strani koja prima materijal koji se obelodanjuje omogući da se na najbolji način upozna s njim i snalazi u njemu, u cilju usredsređenije pripreme i, uopštenije gledano, veće ekspeditivnosti i pravičnosti.⁷⁰

⁶⁸ Vidi, slično tome, MKS, *Prosecutor v. Yekatom*, ICC-01/14-01/18-56-Red, prepretresno veće II, [Public Redacted Version of "Decision on Language Proficiency of Alfred Yekatom for the Purposes of the Proceedings"](#), 11. januar 2019, stav 18; [odluka o obelodanjivanju u predmetu Ongwen](#), stav 33.

⁶⁹ Slično tome, MKS, *Prosecutor v. Yekatom and Ngaïssona*, ICC-01/04-01/18-163, prepretresno veće II, [Second Decision on Disclosure and Related Matters](#), 4. april 2019, stav 38; [odluka o obelodanjivanju u predmetu Al Hassan](#), stav 23.

⁷⁰ Slično tome, MKS, *Prosecutor v. Ntaganda*, ICC-01/04-02/06-47, prepretresno veće II, [Decision Setting the Regime for Evidence Disclosure and Other Related Matters](#), 12. april 2013, stavovi 31-32; *Prosecutor v. Bemba*, ICC-01/05-01/08-55, prepretresno veće III, [Decision on the Evidence Disclosure System and Setting a Timetable for Disclosure between the Parties](#), 31. jul 2008, stavovi 72-72.

69. Tužilaštvo navodi da bi konsolidovanu tabelu obelodanjenog materijala shodno pravilu 109(c) Pravilnika trebalo dostaviti u roku od 15 dana od podnošenja eventualnog pretpretresnog podneska.⁷¹ U pogledu predloga da se materijal iz pravila 102(1)(a) i (b) i 104(1), (5) i (6) Pravilnika u sistemu *Legal Workflow* svrstava po potkategorijama specifičnim za ovaj konkretan predmet, tužilaštvo tvrdi da je priroda dokaza koji će biti izvedeni takva da se veliki broj pojedinačnih dokaznih predmeta odnosi na sva krivična dela i sve vidove odgovornosti, zbog čega bi takva kategorizacija bila od nevelike koristi, naročito imajući u vidu resurse koji bi na to biti utrošeni.⁷²

70. Odbrana tvrdi da konsolidovanu tabelu obelodanjenog materijala treba dostaviti što pre, a u svakom slučaju dosta vremena pre podnošenja pretpretresnog podneska tužilaštva.⁷³ Odbrana je takođe pristalica toga da se u sistem *Legal Workflow* uvedu potkategorije koje će biti specifične za ovaj predmet i kao dve dodatne potkategorije predlaže: “kontekstualna obeležja: okolnosti” i “lokacija: druga lokacija”.⁷⁴ Odbrana tvrdi da bi potkategorije dodatno dobile na relevantnosti u slučaju dodavanja optužbi ili spajanja predmeta.⁷⁵

71. Sudija za prethodni postupak podseća da pravilo 109(c) Pravilnika u opštim crtama definiše generičke kategorije pod koje se dokazni materijal može svrstati kad se unosi u *Legal Workflow* i obelodanjuje drugoj strani u postupku: kontekstualna obeležja krivičnih dela, osnovna krivična dela, navode o ponašanju optuženog i, u odgovarajućim slučajevima, dokaze koje će izvesti tužilaštvo (u daljem tekstu: standardne kategorije). Međutim, sudija za prethodni postupak smatra da je u cilju

⁷¹ Izjašnjenje tužilaštva, stav 29.

⁷² Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 26-27; transkript od 23. aprila, str. 35, red 24, do str. 37, red 5, str. 38, redovi 14-18.

⁷³ Izjašnjenje odbrane, stav 9.

⁷⁴ Izjašnjenje odbrane, stavovi 7-8; transkript od 23. aprila, str. 37, red 23, do str. 38, red 9.

pravičnosti i ekspeditivnosti postupka potrebno uvesti konkretnije kategorije i potkategorije. Ova odluka temelji se, između ostalog, na argumentima odbrane po ovom pitanju, nedavno ažuriranom sistemu *Legal Workflow*, koji omogućava da bolju organizaciju dokaza, i činjenici da je, prema rečima tužilaštva, količina dokaza koje treba obelodaniti na osnovu pravila 102(1)(a) i (b) Pravilnika prilično ograničena. Shodno tome, materijal će se unositi u *Legal Workflow* po kategorijama koje su specifične za ovaj predmet, i to samo materijal koji potpada pod pravila 102(1)(a) i (b) i 104(1), (5) i (6) Pravilnika. Stoga, sudija za prethodni postupak osim standardnih kategorija, u *Legal Workflow* dodaje sledeće potkategorije specifične za ovaj predmet: (i) kontekstualna obeležja: "ratni zločini"; (ii) osnovna krivična dela: "tačka 1", "tačka 2", "tačka 3", "tačka 4", "sve"; (iii) lokacija: "Kukeš"; (iv) navodi o ponašanju optuženog: "neposredno izvršilaštvo", "UZP I", "UZP II", "UZP III", "pomaganje", "sve"; i (v) optuženi: "Pjeter Šalja".

72. U pogledu dodatnih kategorija koje je predložila odbrana, sudija za prethodni postupak ih ovom prilikom ne prihvata. Sudija za prethodni postupak smatra da je, u datim okolnostima, racionalnije da potkategorije odražavaju optužbe, koje uključuju samo jednu lokaciju (Kukeš). Uz to, sudija za prethodni postupak primećuje da kategorija "kontekstualna obeležja" već postoji, a da "okolnosti", nisu jedno pravnih obeležja iz optužbi.⁷⁶

73. U pogledu tabele shodno pravilu 109(c), sudija za prethodni postupak smatra da je primereno koristiti tabelu kao što je ona u predmetu *Gucati* i *Haradinaj*, koja sadrži standardne kategorije.⁷⁷ Budući da detaljni prikaz već sadrži opsežnu analizu u vezi s materijalom iz pravila 102(1)(a), tabela na osnovu pravila 109(c) treba da se odnosi na

⁷⁶ Slično tome, MKS, *Prosecutor v. Lubanga*, ICC-01/04-01/06-2205 (OA15 OA16), žalbeno veće, *Judgment on the Appeals of Mr Lubanga Dyilo and the Prosecutor Against the Decision of Trial Chamber I of 14 July 2009 entitled "Decision giving notice to the parties and participants that the legal characterisation of facts may be subject to change in accordance with Regulation 55(2) of the Regulations of the Court"*, 8. decembar 2009, fusnota 163.

⁷⁷ KSC-BC-2020-07, F00109/A01, specijalizovani tužilac, *Prilog 1 uz Izjašnjenje o kategorizaciji shodno pravilu 109(c)*, 1. februar 2021, javno.

materijal iz pravila 102(1)(b) i pravila 102(2) kad je reč o tužilaštvu, odnosno na materijal iz pravila 104(1), (5) i (6) kad je reč o odbrani.⁷⁸

74. Kako bi se postupak obelodanjivanja odvijao neometeno, a tabela shodno pravilu 109(c) bila spremna približno kad i pretpretresni podnesak, sudija za prethodni postupak smatra da bi u ovom predmetu bilo najefikasnije ako bi tabela prema pravilu 109(c) bila dostavljena suprotnoj strani u postupku približno u vreme podnošenja pretpretresnog podneska. Shodno tome, strane u postupku treba da dostave tabele shodno pravilu 109(c) u roku od sedam dana od podnošenja svojih pretpretresnih podnesaka.

F. OGRANIČENJA U VEZI S OBELODANJIVANJEM

1. Opšta načela

75. Sudija za prethodni postupak napominje da je potpuno obelodanjivanje svog materijala i relevantnih dokaza pravilo, dok je neobelodanjivanje informacija izuzetak. Član 21(6) Zakona i pravila 80(1) i 108(1) Pravilnika, posmatrani zajedno, ukazuju na to da eventualna ograničenja potpunog obelodanjivanja moraju biti apsolutno neophodna kako bi se zaštitili: (i) bezbednost, fizičko i duševno zdravlje, dostojanstvo i privatnost svedoka, žrtava koje učestvuju u postupku i drugih lica izloženih opasnosti usled svedočenja svedoka pred Specijalizovanim većima, pod uslovom da su te mere u skladu s pravima optuženih; (ii) tekuće ili buduće istrage; i (iii) javni

⁷⁸ Slično tome, KSC-BC-2020-05, F00034, sudija za prethodni postupak, *Okvirna odluka o obelodanjivanju dokaza i povezanim pitanjima*, 9. oktobar 2020, javno, stav 71; KSC-BC-2020-07, F00121, sudija za prethodni postupak, *Odluka po izjašnjenjima o kategorizaciji shodno pravilu 109(c)*, 11. februar 2021, javno, stavovi 15-19; KSC-BC-2020-06, F00218, sudija za prethodni postupak, *Odluka o kategorizaciji dokaza shodno pravilu 109(c) i povezanim pitanjima*, 12. mart 2021, javno, stavovi 9-10, 25.

interesi i prava trećih lica. U ovom kontekstu, valja podsetiti da je dopušteno ne obelodaniti odbrani izvesne informacije pre suđenja.^{79 80}

76. Redigovanje u svrhu zaštite tekućih ili budućih istraga ili javnog interesa i prava trećih lica primenjuje se isključivo na zahtev specijalizovanog tužioca ili odbrane, koji se podnosi kao poverljiv i *ex parte*.⁸¹ Redigovanje u svrhu zaštite svedoka, žrtava koje učestvuju u postupku i drugih lica izloženih opasnosti usled svedočenja svedoka primenjuje se bilo na zahtev strana u postupku, podnet kao poverljiv i *ex parte*, ili *proprio motu*.⁸²

77. Naposletku, potreba za redigovanjem ocenjuje se od slučaja do slučaja.⁸³ Pri odlučivanju o režimu redigovanja koji treba primeniti, sudija za prethodni postupak mora da uspostavi ravnotežu između tih suprotstavljenih interesa, i istovremeno vodi računa da postupak bude pravičan i ekspeditivan.

2. Pravni test

78. Prilikom ocenjivanja da li je dopušteno ne obelodaniti neke podatke strani koja prima materijal, mora se utvrditi sledeće:⁸⁴

⁷⁹ Vidi takođe, MKS, *Prosecutor v. Lubanga*, ICC-01/04-01/06-568 (OA3), žalbeno veće, [Judgment on the Prosecutor's appeal against the decision of Pre-Trial Chamber I entitled "Decision Establishing General Principles Governing Applications to Restrict Disclosure pursuant to Rule 81 \(2\) and \(4\) of the Rules of Procedure and Evidence"](#) (u daljem tekstu: odluka od 13. oktobra 2006), 13. oktobar 2006, stavovi 1, 39; *Prosecutor v. Katanga and Ngudjolo*, ICC-01/04-01/07-475 (OA), žalbeno veće, [Judgment on the appeal of the Prosecutor against the decision of Pre-Trial Chamber I entitled "First Decision on the Prosecution Request for Authorisation to Redact Witness Statements"](#) (u daljem tekstu: odluka od 13. maja 2008), 13. maj 2008, stav 70.

⁸⁰ Slično tome, MKS, [odluka od 13. maja 2008](#), stav 68.

⁸¹ Pravilo 108(1) i (6) Pravidnika.

⁸² Pravilo 80(1) i (3) Pravidnika.

⁸³ Slično tome, MKS, [odluka od 13. oktobra 2006](#), stav 36; [odluka od 13. maja 2008](#), stavovi 2, 59, 66.

⁸⁴ KSC-BC-2020-05, F00034, sudija za prethodni postupak, *Okvirna odluka o obelodanjivanju dokaza i povezanim pitanjima* (u daljem tekstu: odluka o obelodanjivanju u predmetu *Mustafa*), 9. oktobar 2020, javno, stav 76. Slično tome, MKS, *Prosecutor v. Lubanga*, ICC-01/04-01/06-773 (OA5), žalbeno veće, [Judgment on the appeal of Mr. Thomas Lubanga Dyilo against the decision of Pre-Trial Chamber I entitled "First Decision on the Prosecution Requests and Amended requests for Redactions under Rule 81"](#), 14. decembar 2006, stavovi 21, 33-34; [odluka od 13. maja 2008](#), stavovi 95-99; ESLJP, *Rowe and Davis v. United Kingdom*, br.

- (i) da li obelodanjivanje dotičnih podataka strani koja prima materijal, ali ne i široj javnosti, predstavlja objektivan rizik po zaštićena lica ili interese;
- (ii) da li je zaštitna mera striktno neophodna.⁸⁵ Prema tome, ukoliko su manje restriktivne zaštitne mere dovoljne i izvodljive, onda treba odabrati takve zaštitne mere; i
- (iii) da li je zaštitna mera srazmerna s obzirom na štetu koja će biti naneta optuženom i načelu pravičnog suđenja.⁸⁶

3. Režim redigovanja

79. Tužilaštvo i odbrana zalažu se za primenu režima redigovanja iz predmeta *Gucati i Haradinaj*.⁸⁷

80. U cilju ubrzanja postupka i uspostavljanja efikasnog, predvidivog i održivog režima redigovanja, sudija za prethodni postupak smatra da je primereno usvojiti sledeći režim redigovanja. Usvajanjem ovog režima u ovom predmetu strane u postupku će dobiti adekvatne smernice kako da izvrše redakcije pre nego što obelodane dokaze u svom posedu.

81. Prema ovom režimu, svaka strana u postupku može bez prethodnog odobrenja suda da obelodani dokaze u kojima su direktno redigovane izvesne unapred definisane kategorije podataka (u daljem tekstu: standardno redigovanje). U tom slučaju, strana koja vrši obelodanjivanje ne mora da podnosi poseban zahtev. Strana

2890/95, [Judgment](#), 16. februar 2000, stav 61; *Botmeh and Alami v. United Kingdom*, br. 15187/03, [Judgment](#), 7. jun 2007, stav 37.

⁸⁵ Član 21(6) Zakona.

⁸⁶ Pravilo 80(1) Pravilnika.

⁸⁷ Izjašnjenje tužilaštva, stav 30; izjašnjenje odbrane, stav 10; transkript od 23. aprila, str. 39, redovi 2-16.

koja prima materijal ima pravo da ospori svako redigovanje koje je izvršeno nakon obelodanjivanja.⁸⁸

82. Za svako redigovanje podataka koji ne potpadaju pod pomenute unapred definisane kategorije (u daljem tekstu: nestandardno redigovanje), strana koja vrši obelodanjivanje mora sudiji za prethodni postupak da podnese poseban zahtev za ograničavanje obelodanjivanja, u skladu s dole opisanom procedurom.⁸⁹

83. U slučaju kako standardnog, tako i nestandardnog redigovanja, podatak koji se ne obelodanjuje može se zacrniti ili izostaviti, ili zameniti tekstem “[BRISANO]”. Uz to, strana koja vrši obelodanjivanje mora u polju koje se odnosi na redigovanje, ili na drugom odgovarajućem mestu, da navede o kom tipu redigovanja se radi, koristeći odgovarajuću šifru sa spiska dole u tekstu, osim ako se time ne bi ugrozila svrha redigovanja. Na taj način, čitalac će odmah znati koja vrsta podataka je redigovana, odnosno izostavljena, i šta je opravdanje za to. U slučaju da redigovani podaci potpadaju pod više kategorija, navode se sve relevantne šifre.

84. Kad obelodanjuje redigovane dokaze, strana koja vrši obelodanjivanje treba da odredi jedinstven pseudonim za svako lice čiji je identitet redigovan prema kategorijama A.3 i A.4, opisanim dole u tekstu, i taj pseudonim navede zajedno s odgovarajućom šifrom redigovanja. Svrha pseudonima je da se čitaocu redigovanog materijala omogući da utvrdi da li se isto lice pominje u različitim izjavama. Strana koja vrši obelodanjivanje ne mora da navede šifru kategorije i/ili pseudonim, ukoliko bi se time ugrozila svrha redigovanja, ali mora jasno da naznači da su šifre odnosno pseudonimi izostavljeni iz tog razloga.

85. Strana koja prima materijal može da ospori svako konkretno redigovanje koje smatra neopravdanim ili smatra da ga treba povući zbog promenjenih okolnosti. Ona se u tom cilju obraća direktno strani koja vrši obelodanjivanje. Strane stupaju u *bona*

⁸⁸ Vidi dole, stav 85.

⁸⁹ Vidi dole, stav 90.

fide konsultacije kako bi se rešilo dato pitanje. Ukoliko je nemoguće postići sporazum, strana koja prima materijal ima pravo da bez nepotrebnog odlaganja zatraži od sudije za prethodni postupak da donese odluku, čime se strana koja vrši obelodanjivanje obavezuje da opravda sporno redigovanje. U ovom slučaju, strana koja vrši obelodanjivanje u spis predmeta podnosi odgovor u roku od pet dana od prijema obaveštenja o osporavanju, osim ako sudija za prethodni postupak ne odluči drugačije.

86. Strana koja vrši obelodanjivanje mora kontinuirano da prati ima li potrebe za redigovanjem, a čim razlozi za redigovanje prestanu da postoje, ponovo obelodanjuje iste dokaze s manje redakcija, ne tražeći prethodno odobrenje relevantnog panela, ili, u odgovarajućim slučajevima, podnosi zahtev u skladu s pravilom 81(1) i (2) Pravilnika. Redigovanje se može ukinuti i u sledećim slučajevima: (i) ako se strane u postupku slože da više ne postoji objektivni rizik po lica ili interese; ili (ii) ukoliko relevantni panel izda nalog za to. Ukoliko redigovani podaci potpadaju pod više kategorija, redigovanje se ukida kad isteknu svi relevantni rokovi. Ukoliko strana koja vrši obelodanjivanje želi da zadrži redigovanje i nakon isteka roka za ukidanje, treba da se obrati relevantnom panelu.

87. Sudija za prethodni postupak smatra da je primereno da mu se, u isto vreme kad strani koja prima materijal budu obelodanjeni redigovani dokazi, njemu ti dokazi dostave u neredigovanoj formi, kako bi, po svom nahođenju, proverio valjanost redigovanja koje je izvršila strana koja vrši obelodanjivanje i po potrebi joj, nakon što joj pruži priliku da podnese svoja zapažanja, *proprio motu* naložio da, delimično ili u celosti ukine to redigovanje.⁹⁰ To će sudiji za prethodni postupak omogućiti da, u skladu s pravilima 80(1) i 108(1) Pravilnika, proveriti obim i valjanost redigovanja, i tako obezbedi dodatnu proveru, u interesu strane koja prima materijal. To će sudiji za

⁹⁰ U ovoj prvoj formi, materijal treba da bude dostupan putem elektronskog sistema samo sudiji za prethodni postupak. Slično tome, MKS, [odluka o obelodanjivanju u predmetu Al Hassan](#), stav 32; [odluka o obelodanjivanju u predmetu Yekatom](#), stav 28.

prethodni postupak takođe omogućiti da brzo reaguje u slučaju osporavanja redigovanja. To ne utiče na činjenicu da se strana koja vrši obelodanjivanje može pozvati samo na dokaze u redigovanoj formi, onako kako su obelodanjeni strani koja prima materijal.

4. Standardno redigovanje

88. Kategorije standardnog redigovanja su jasno definisane i uvrežene u praksi drugih sudova⁹¹ i usvojene su i u drugim predmetima pred Specijalizovanim većima.⁹² Sudija za prethodni postupak ovim usvaja dole navedene kategorije standardnog redigovanja i opravdanje za njih imajući u vidu test naveden ranije u tekstu.⁹³ Po mišljenju sudije za prethodni postupak, obelodanjivanje navedenih kategorija podataka strani koja prima materijal redovno sa sobom nosi objektivan rizik po interese i iziskuje usvajanje zaštitnih mera koje su apsolutno neophodne, pri čemu se vodi računa o pravima optuženih i pravičnosti postupka.

89. Kategorije podataka koje strana koja vrši obelodanjivanje može redigovati bez prethodnog sudskog odobrenja su sledeće:

(a) *Redigovanje prema pravilu 108(1)(a) Pravilnika:*

Kategorija A.1: Mesta obavljenih razgovora i smeštaja, ukoliko se obelodanjivanjem nepotrebno skreće pažnja na kretanje članova tima strana u postupku, žrtava, svedoka i drugih lica koja su izložena opasnosti usled aktivnosti Specijalizovanih veća, što predstavlja objektivan rizik za tekuće i buduće istrage. Ti podaci u principu nisu relevantni za drugu stranu u postupku. Redigovanje tih podataka se ukida nakon što dato mesto prestane da se koristi u tekućim ili budućim istragama.

⁹¹ Na primer, MKS, [odluka o obelodanjivanju u predmetu *Yekatom*](#), stavovi 25-26; [odluka o obelodanjivanju u predmetu *Al Hassan*](#), stav 29.

⁹² Odluka o obelodanjivanju u predmetu *Mustafa*, stav 86; KSC-BC-2020-06, F00099, sudija za prethodni postupak, Okvirna odluka o obelodanjivanju dokaza i povezanim pitanjima (u daljem tekstu: odluka o obelodanjivanju u predmetu *Tači i drugi*), 23. novembar 2020, javno, stav 95; KSC-BC-2020-07, F00104, sudija za prethodni postupak, *Okvirna odluka o obelodanjivanju dokaza i povezanim pitanjima* (u daljem tekstu: odluka o obelodanjivanju u predmetu *Gucati i Haradinaj*), 22. januar 2020, javno, stav 82.

⁹³ Vidi gore, stav 78

Kategorija A.2: Kontakt podaci i podaci na osnovu kojih se može utvrditi identitet strane u postupku, osoblja Sekretarijata ili Specijalizovanih veća, odnosno spoljnih saradnika (izuzimajući istražitelje) koji često odlaze na teren ili su stacionirani na terenu, u meri u kojoj bi obelodanjivanje takvih podataka dovelo ta lica u opasnost ili omelo njihov rad, te ugrozilo tekuće ili buduće istrage (koriste se sledeće šifre: A.2.1. za pismene/usmene prevodioce, A.2.2. za stenografe, A.2.3. za stručnjake za psiho-socijalni rad, A.2.4. za druge zdravstvene radnike, A.2.5. za druge članove osoblja koji spadaju u ovu kategoriju, i A.2.6. za druge spoljne saradnike koji spadaju u ovu kategoriju).

Kategorija A.3: Kontakt podaci i podaci na osnovu kojih se može utvrditi identitet istražitelja, u meri u kojoj bi, imajući u vidu da strane u postupku imaju ograničen broj istražitelja, obelodanjivanje tih podataka dovelo istražitelje u opasnost ili omelo njihov rad na terenu, i time ugrozilo tekuće ili buduće istrage, ili ukoliko to predstavlja bezbednosni rizik za svedoke ili druga lica s kojima oni obavljaju razgovore ili stupaju u kontakt. U skladu sa stavom 84 gore, strana koja vrši obelodanjivanje, pored šifre kategorije (npr. A.3.1, A.3.2, A.3.3 itd.), navodi i jedinstveni pseudonim istražitelja.

Kategorija A.4: Kontakt podaci i podaci na osnovu kojih se može utvrditi identitet posrednika, u meri u kojoj bi obelodanjivanje tih podataka ta lica dovelo u opasnost i omelo njihov rad na terenu, i tako ugrozilo tekuće ili buduće istrage, ili ako bi predstavljalo bezbednosni rizik za svedoke ili druga lica s kojima oni stupaju u kontakt. U skladu sa stavom 84 gore, pored šifre kategorije (npr. A.4.1, A.4.2, A.4.3 itd.), strana koja vrši obelodanjivanje navodi i jedinstveni pseudonim posrednika.

Kategorija A.5: Kontakt podaci i podaci na osnovu kojih se može utvrditi identitet posrednih i neposrednih izvora, uključujući potencijalne u meri u kojoj bi obelodanjivanje tih podataka moglo da dovede do zastrašivanja ili vršenja pritiska na njih, što bi pak moglo da naškodi tekućim ili budućim istragama (uz korišćenje sledećih šifara: A.5.1. za pojedince kao posredne ili neposredne izvore, uključujući potencijalne svedoke, A.5.2. za nevladine organizacije, A.5.3. za međunarodne organizacije, A.5.4. za nacionalne vladine službe, A.5.5. za akademske institucije, A.5.6. za privatna preduzeća, i A.5.7. za druge izvore).⁹⁴ Ukoliko je posredni ili neposredni izvor dostavio materijal koji se obelodanjuje, njihov identitet treba da se obelodani kao izvor u kontekstu datog obelodanjivanja, pod uslovom da nema

⁹⁴ Potencijalni svedoci su oni s kojima su strane u postupku obavile razgovor ili će ga uskoro obaviti. U vezi s klasifikacijom "izvori tužilaštva", vidi MKS, *Prosecutor v. Katanga and Ngudjolo*, ICC-01/04-01/07-476 (OA2), žalbeno veće, [Judgment on the appeal of Mr Germain Katanga against the decision of Pre-Trial Chamber I entitled "First Decision on the Prosecution Request for Authorisation to Redact Witness Statements"](#), 14. maj 2008, stavovi 1-2, 46, 49. Postoji razlika između potencijalnih svedoka i "nedužnih trećih lica" (vidi kategoriju B.3 dole): strane u postupku se obraćaju potencijalnim svedocima tokom svojih istraga u kontekstu postupaka pred Specijalizovanim većima, za razliku od nedužnih trećih lica, kojima se ne obraćaju u tom kontekstu i koje možda nisu ni svesne da se njihovo ime spominje u kontekstu takvih istraga. Ova razlika može biti od značaja za stranu koja prima materijal, pa se za to koriste druge šifre.

dodatnih bojazni za njihovu bezbednost i da posredni ili neposredni izvor ne uživa zaštitu na osnovu člana 35(2)(e) Zakona i pravila 107 Pravilnika.

Kategorija A.6: Sredstva korišćena za komunikaciju sa svedocima, u meri u kojoj bi obelodanjivanje tih podataka moglo da ugrozi istražne metode i otkrije mesto na kome se nalazi svedok. Ti podaci u principu nisu relevantni za drugu stranu u postupku.

Kategorija A.7: Druge redakcije na osnovu pravila 108(1)(a) Pravilnika, u meri u kojoj bi obelodanjivanje redigovanih podataka moglo da ugrozi tekuće ili buduće istrage.

(b) *Redigovanje prema članu 23(1) Zakona i pravilima 80(4)(a)(i)-(ii) i 108(1)(b)--(c)*

Pravilnika:

Kategorija B.1: Kontakt podaci svedoka, uključujući brojeve telefona, lokacije/adrese i imejl adrese, u meri u kojoj bi obelodanjivanje tih podataka moglo da predstavlja rizik po bezbednost, dostojanstvo, privatnost i dobrobit dotičnog lica.

Kategorija B.2: Kontakt podaci i podaci na osnovu kojih se može utvrditi identitet članova porodice svedoka, uključujući fotografije, brojeve telefona, lokacije/adrese i imejl adrese, u meri u kojoj bi obelodanjivanje tih podataka moglo da predstavlja rizik po njihovu bezbednost, dostojanstvo, privatnost i dobrobit. Ta lica su izuzetno osetljiva, budući da nisu dala pristanak da budu deo postupka pred Specijalizovanim većima, a možda čak i ne znaju da je član porodice svedok pa stoga postoji opasnost da budu dovedeni u vezu sa Specijalizovanim većima. Kontakt podaci treba da se rediguju kontinuirano. U slučaju kada se podaci na osnovu kojih se može utvrditi identitet rediguju isključivo u cilju zaštite svedoka za koga redigovanje više nije opravdano, redigovanje treba ukinuti nakon obelodanjivanja identiteta svedoka. U slučaju kada se podaci iz ove kategorije na osnovu kojih se može utvrditi identitet rediguju kako bi se osigurala bezbednost člana porodice a identitet tog člana porodice nije relevantan ni za jedno znano pitanje u datom predmetu, redigovanje iz ove kategorije treba da se vrši kontinuirano. Ukoliko redigovanje ne potpada pod gore navedene slučajeve, strana koja vrši obelodanjivanje treba da podnese zahtev relevantnom panelu.

Kategorija B.3: Podaci na osnovu kojih se mogu utvrditi identitet i kontakt podaci lica koja su izložena opasnosti usled svedočenja svedoka, ali nisu žrtve, sadašnji ili budući svedoci ili izvori, niti članovi njihovih porodica, (u daljem tekstu: neđužna treća lica), uključujući brojeve telefona, lokacije/adrese, imejl adrese i fotografije, u meri u kojoj bi obelodanjivanje ovih podataka moglo da predstavlja rizik po njihovu bezbednost, dostojanstvo, privatnost i dobrobit.⁹⁵ Ta lica nisu dala pristanak da budu deo sudskog postupka pred Specijalizovanim većima, a možda čak i ne znaju da se njihovo ime spominje u kontekstu tih postupaka i da stoga

⁹⁵ Pravilo 80(1) Pravilnika. Slično tome, MKS, [odlučka od 13. maja 2008](#), stavovi 1, 40, 56.

postoji opasnost da se na njih gleda kao na potencijalne svedoke ili saradnike Specijalizovanih veća. Redigovanje kontakt podataka iz ove kategorije treba da se vrši kontinuirano. Kad je reč o pojedincima koji nisu relevantni ni za jedno znano pitanje u predmetu, redigovanje podataka na osnovu kojih se može utvrditi njihov identitet treba da se vrši kontinuirano. U protivnom, strana koja vrši obelodanjivanje treba da podnese zahtev relevantnom panelu.

Kategorija B.4: Lokacija svedoka primljenih u program zaštite svedoka i podaci koji otkrivaju boravišta svedoka primljenih u program zaštite svedoka i informacije koje ukazuju na mesta korišćena za sadašnja i buduća preseljenja tih svedoka, uključujući period pre nego što su obuhvaćeni programom zaštite, u meri u kojoj bi obelodanjivanje tih podataka moglo da naruši tajnost tih mesta i tako dovede svedoka u opasnost. Ti podaci u principu nisu relevantni za drugu stranu u postupku.

Kategorija B.5: Druge redakcije prema pravilu 108(1)(b)--(c) Pravilnika, u meri u kojoj bi obelodanjivanje redigovanih podataka moglo da izazove ozbiljnu opasnost po bezbednost svedoka, žrtava koje učestvuju u postupku, ili članova njihovih porodica i drugih lica koja su izložena opasnosti usled aktivnosti suda ili bi na neki drugi način bilo u suprotnosti s javnim interesom ili pravima trećih lica.

(c) Drugi podaci koji prema Pravilniku ne podležu obelodanjivanju:

Kategorija C: Proizvod internog rada sadržan u materijalu koji podleže obelodanjivanju prema pravilu 106 Pravilnika. Za takvo redigovanje nije potrebno odobrenje panela.

Kategorija D: Komunikacija koja se odvija u kontekstu profesionalnog odnosa između nekog lica i njegovog specijalizovanog branioca prema pravilu 111(1) Pravilnika. Za takvo redigovanje nije potrebno odobrenje panela. Redigovanje iz ove kategorije se ne može primeniti na informacije koje potpadaju pod pravilo 111(2)-(6) Pravilnika, već je u tom smislu potrebno podneti zahtev relevantnom panelu.

Kategorija F: Redigovanje odobreno u nekom prethodnom postupku prema pravilu 81(1)(a) Pravilnika. Takvo redigovanje treba da sadrži broj relevantnog predmeta i odluke.

Prema pravilima 106 i 108(1), redigovanje iz kategorija A-D treba da se primenjuje *mutatis mutandis* na ekvivalentne informacije dobijene od drugih nacionalnih ili međunarodnih službi za održavanje javnog reda i mira, uključujući policiju i tužilaštvo Kosova, MKSJ, KFOR, UNMIK i Euleks na Kosovu.⁹⁶ Prilikom takvog

⁹⁶ Član 37(1) Zakona.

redigovanja, pored relevantne šifre redigovanja treba da se navede i oznaka date službe.

5. Nestandardno redigovanje

90. Nestandardno redigovanje odnosi se, naročito, na imena svedoka čiji se identitet ne sme obelodaniti suprotstavljenoj strani pre početka suđenja i slučajeve kada se neki dokazni element u celosti ne sme obelodaniti.⁹⁷ U takvim slučajevima, strana koja vrši obelodanjivanje podnosi zahtev relevantnom panelu dovoljno unapred da panel može blagovremeno da donese odluku i da se potom dokazi obelodane u rokovima propisanim Pravilnikom, odnosno odlukom panela. Istovremeno, strani koja prima materijal treba dostaviti redigovanu verziju zahteva, na koji ona može da odgovori u roku od pet dana od prijema obaveštenja o njemu. Pored toga, da bi sudija za prethodni postupak mogao da donese objektivnu odluku, Služba za pružanje zaštite i podrške svedocima dužna je da u roku od deset dana od obaveštenja o zahtevu za neobelodanjivanje podnese procenu rizika pojedinačno za svakog svedoka za koga se traži neobelodanjivanje identiteta.- Da bi se izbeglo da se isti dokazi obelodane više puta, sudija za prethodni postupak smatra da nije potrebno da strana koja vrši obelodanjivanje relevantni materijal obelodani u isto vreme kad podnosi zahtev za nestandardno redigovanje. Po dobijanju odobrenja, svako nestandardno redigovanje označava se kao **kategorija E**.

91. Redigovanje koje spada u ovu kategoriju ukida se po nalogu relevantnog panela čim prestanu da postoje razlozi iz kojih je odobreno. Ukoliko neka strana smatra da razlozi za neobelodanjivanje identiteta nekog svedoka više ne postoje i stoga želi da

⁹⁷ Odluka o obelodanjivanju u predmetu *Mustafa*, stav 88; odluka o obelodanjivanju *Tači i drugi*, stav 97; odluka o obelodanjivanju u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 83. Slično tome, MKS, *Prosecutor v. Ongwen*, ICC-02/04-01/15-224, pretpretresno veće II, [Decision on issues related to disclosure and exceptions thereto](#), 23. april 2015, stav 7; [odluka o obelodanjivanju u predmetu Yekatom](#), stav 32; [odluka o obelodanjivanju u predmetu Al Hassan](#), stav 33.

ukine nestandardno redigovanje koje se tiče imena svedoka, ona o tome obaveštava sudiju za prethodni postupak i Službu za pružanje zaštite i podrške svedocima pet dana pre ukidanja tog redigovanja.

V. DISPOZITIV

92. S obzirom na gore navedeno, sudija za prethodni postupak:

- a. **NALAŽE** stranama u postupku i sekretaru da primene načela obelodanjivanja dokaza navedena u stavovima 28-37 ove odluke;
- b. **NALAŽE** tužilaštvu da obelodani sav materijal koji potpada pod pravilo 102(1)(a) Pravilnika, zajedno sa detaljnim prikazom (u poverljivoj (redigovanoj) i javnoj (redigovanoj) formi), do **srede, 19. maja 2021;**
- c. **NALAŽE** tužilaštvu da obelodanjivanje materijala koji potpada pod pravilo 102(11)(b) Pravilnika, okonča do **petka, 30. jula 2021**, i da eventualni zahtev za zaštitne mere u vezi s tim materijalom podnese najkasnije u **petak, 11. juna 2021;**
- d. **NALAŽE** tužilaštvu da odbrani dostavi detaljno obaveštenje o dokazima prema pravilu 102(3) Pravilnika do **petka, 3. septembra 2021;**
- e. **NALAŽE** odbrani da do **petka, 17. septembra 2021**, ili ranije, tužilaštvu naznači kojim od dokaza navedenih u detaljnom obaveštenju iz pravila 102(3) Pravilnika traži pristup putem pregleda ili obelodanjivanja;
- f. **NALAŽE** tužilaštvu da, na osnovu naznake odbrane iz stavke (e) gore, odbrani obelodani odabrani materijal koji nije potrebno redigovati, odnosno da joj omogući pristup tom materijalu **u roku od nedelju dana od prijema naznake odbrane**, a najkasnije u **petak, 24. septembra 2021;**
- g. **NALAŽE** tužilaštvu da, na osnovu naznake odbrane iz stavke (e) gore, podnese zahtev za zaštitne mere odabranog materijala **u roku od dve**

nedelje od prijema naznake odbrane, a najkasnije u petak, 1. oktobra 2021;

- h. **NALAŽE** tužilaštvu da se obrati sudiji za prethodni postupak, **u roku od pet dana od prijema naznake odbrane** iz stavke (e) gore, ukoliko osporava bitnost dokaza;
- i. **NALAŽE** tužilaštvu da preostali materijal iz pravila 103 obelodani odmah i kako bude pristizao;
- j. **NALAŽE** tužilaštvu da, ukoliko bude potrebno redigovati neki materijal koji potpada po pravilo 103 Pravilnika, što pre podnese zahtev za zaštitne mere i da, ukoliko one budu odobrene, bez odgađanja obelodani redigovanu verziju tog materijala;
- k. **NALAŽE** tužilaštvu da odmah obavesti sudiju za prethodni postupak o svim eventualnim pitanjima vezanim za materijal na koji se odnosi pravilo 107 Pravilnika;
- l. **NALAŽE** stranama u postupku da se pridržavaju režima redigovanja izloženog u stavovima 75-91 ove odluke;
- m. **NALAŽE** stranama u postupku da za svaki dokazni predmet u polju koje se odnosi na metapodatke koriste standardne kategorije i kategorije specifične za ovaj predmet, kako je bliže opisano u stavu 71, gore;
- n. **NALAŽE** stranama u postupku da tabele iz pravila 109(c), kako je bliže opisano u stavovima 73-74, gore, dostavi **u roku od jedne nedelje** od podnošenja pretpretresnih podnesaka; i
- o. **NALAŽE** Službi za pružanje zaštite i podrške svedocima da, **u roku od pet dana nakon što bilo koja od strana u postupku podnese zahtev za neobelodanjivanje**, podnese procenu rizika pojedinačno za svakog svedoka

za kojeg se traži neobelodanjivanje identiteta, kako je izloženo u stavu 90 ove odluke.

/potpis na originalu/

Sudija Nikola Giju,
sudija za prethodni postupak

Petak, 30. april 2021.
U Hagu, Holandija